

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1053/2013

av den 7 oktober 2013

om inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av verkställande kommitténs beslut av den 16 september 1998 om inrättande av Ständiga kommittén för genomförande av Schengenkonventionen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt, särskilt artikel 70,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Schengenområdet utan gränskontroller vid de inre gränserna bygger på att medlemsstaterna effektivt och ändamålsenligt tillämpar kompletterande åtgärder för yttre gränser, viseringspolitik, Schengens informationssystem, uppgiftsskydd, polissamarbete, samarbete i straffrättsliga frågor och narkotikafrågor.
- (2) Verkställande kommittén inrättade genom sitt beslut av den 16 september 1998 ⁽²⁾ (SCH/Com-ex (98) 26 def) (nedan kallat *beslutet av den 16 september 1998*) en ständig kommitté för utvärdering och genomförande av Schengenkonventionen. Den ständiga kommittén gavs i uppdrag att kontrollera dels att de stater som vill ansluta sig till Schengenområdet uppfyller alla villkor för avskaffande av gränskontroller vid de inre gränserna, dels att de stater som redan genomför Schengenregelverket fullt ut tillämpar det på ett korrekt sätt.
- (3) För att bibehålla ett gott ömsesidigt förtroende mellan de medlemsstater som ingår i området utan gränskontroller vid de inre gränserna, och mot bakgrund av behovet att garantera en hög och jämn standard vid den praktiska

tillämpningen av Schengenregelverket, är det nödvändigt att införa en särskild utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av det. En sådan mekanism bör bygga på ett nära samarbete mellan kommissionen och dessa medlemsstater.

- (4) I Haagprogrammet ⁽³⁾ uppmanas kommissionen att, så snart kontrollerna vid de inre gränserna har avskaffats, lägga fram ett förslag om att komplettera den befintliga utvärderingsmekanismen i Schengen med en övervakningsmekanism som ska säkerställa fullt deltagande av medlemsstaternas experter och inbegripa oanmälda inspektioner.
- (5) I Stockholmsprogrammet ⁽⁴⁾ anses det att utvärderingen av Schengenområdet även i fortsättningen kommer att vara av central betydelse och att den därför bör förbättras genom att man förstärker Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (Frontex), som inrättades genom rådets förordning (EG) nr 2007/2004 ⁽⁵⁾, på detta område.
- (6) Mot denna bakgrund bör den utvärderingsmekanism som inrättades genom beslutet av den 16 september 1998 ses över och beslutet av den 16 september 1998 upphävas.
- (7) Erfarenheterna från det tidigare utvärderingsarbetet visar på ett behov av att ha en samordnad utvärderingsmekanism som omfattar alla områden av Schengenregelverket, utom de där det inom unionsrätten redan finns en särskild utvärderingsmekanism.

⁽³⁾ EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽⁵⁾ Rådets förordning (EG) nr 2007/2004 av den 26 oktober 2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (EUT L 349, 25.11.2004, s. 1).

⁽¹⁾ Yttrande av den 12 juni 2013 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 138.

- (8) I enlighet med artikel 70 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) bör medlemsstaterna, i samarbete med kommissionen, genomföra en objektiv och opartisk utvärdering av hur unionens politik genomförs på området med frihet, säkerhet och rättvisa. En ordentlig utvärderingsprocess bör för att vara effektiv inbegripa en ordentlig uppföljning och övervakning av utvärderingsrapporterna, vilket kommissionen bör säkerställa.
- (9) För att utvärderingsmekanismen ska kunna bli effektivare bör dessutom enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning säkerställas. I det syftet bör vissa genomförandebefogenheter tilldelas kommissionen och andra tilldelas rådet.
- (10) Befogenheterna att förbereda och planera utvärderingarna och befogenheten att anta utvärderingsrapporten bör tilldelas kommissionen. Ett antal av dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter⁽¹⁾. Mot bakgrund av vad som anges i artikel 2.2. b iii i den förordningen är granskningsförfarandet tillämpligt för antagandet av sådana akter.
- (11) För att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna, säkerställa bättre samordning på unionsnivå och stärka kollegialt tryck dem emellan, bör rådet tilldelas genomförandebefogenheten att anta rekommendationerna om åtgärder för att avhjälpa eventuella brister som konstaterats i utvärderingsrapporterna. En sådan genomförandebefogenhet återspeglar de specifika befogenheter som rådet, enligt artikel 70 i EUF-fördraget, tilldelats på området ömsesidig utvärdering av hur unionens politik genomförs inom området med frihet, säkerhet och rättvisa. Den speglar på ett lämpligt sätt syftet med en utvärderingsmekanism som grundar sig på denna *lex specialis*, vilket inom detta särskilda område, jämsides med kommissionens generella befogenhet att under Europeiska unionens domstols tillsyn genom överträdelseförfaranden övervaka hur unionslagstiftningen tillämpas, är att fylla den kompletterande funktionen att genom kollegiala granskningar övervaka hur verkningfull den praktiska tillämpningen av unionspolitiken är.
- En sådan genomförandebefogenhet som tilldelas rådet bidrar dessutom till förverkligandet av den önskan som Europeiska rådet uttryckte i sina slutsatser av den 23 och 24 juni 2011, nämligen att samarbete på Schengenområdet skulle stärkas ytterligare genom att öka ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, och att medlemsstaterna skulle ansvara för att säkerställa att alla Schengenregler tillämpas på ett effektivt sätt i enlighet med de överenskomna gemensamma standarderna och med grundläggande principer och normer. En sådan genomförandebefogenhet bidrar också, i överensstämmelse med rådets slutsatser av den 8 mars 2012, till att förbättra förvaltningen av Schengenområdet genom politiska diskussioner på ministernivå om Schengenrådets korrekta funktionssätt, inbegripet diskussioner i situationer där utvärderingsrapporter visat på allvarliga brister. Sådana diskussioner som förs inom den gemensamma kommittén, som består av EU:s medlemsstater och de stater som är anslutna till Schengensamarbetet, bör hjälpa rådet att fatta beslut inom ramen för sin behörighet att säkerställa att Schengenområdet fungerar effektivt. Att rådet tilldelas en sådan genomförandebefogenhet innebär slutligen att tillräcklig hänsyn tas till att rekommendationerna kan vara politiskt känsliga och ofta berör nationella genomförandebefogenheter och befogenheter att ingripa.
- (12) Utvärderingsmekanismens regler för metoderna för utvärderingen, anlitande av högt kvalificerade experter för genomförandet av besök på platsen samt uppföljning av utvärderingsresultaten, bör vara verkningfulla, klara och begripliga. Utvärderingsmetoden bör särskilt omfatta oanmälda besök på platsen som ett komplement till förhandsanmälda besök, särskilt i fråga om gränskontroller och visering.
- (13) Utvärderings- och övervakningsmekanismen bör täcka samtliga aspekter av Schengenregelverket. Vad gäller frågan om gränser bör utvärderings- och övervakningsmekanismen täcka både verkningkraften av gränskontroller vid yttre gränser och avsaknaden av gränskontroller vid de inre gränserna.
- (14) Under utvärderingen och övervakningen bör det särskilt uppmärksammas att de grundläggande rättigheterna respekteras vid tillämpningen av Schengenregelverket.
- (15) Genom utvärderingen bör det garanteras att medlemsstaterna tillämpar Schengenbestämmelserna effektivt och i överensstämmelse med grundläggande principer och regler. Därför bör utvärderingsmekanismen omfatta all tillämplig lagstiftning och all operativ verksamhet som bidrar till att området utan gränskontroller vid de inre gränserna fungerar väl.
- (16) I syfte att stärka utvärderingsmekanismens ändamålsenlighet och tillförlitlighet bör man vid alla utvärderingar ta hänsyn till huruvida de myndigheter som tillämpar relevanta delar av Schengenregelverket fungerar på ett korrekt sätt. Detta kommer att öka utvärderingsmekanismens förmåga när det gäller att garantera att medlemsstaterna tillämpar Schengenreglerna på ett effektivt sätt i

⁽¹⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

enlighet med grundläggande principer och normer så som Europeiska rådet begärde i dess slutsatser av den 23 och 24 juni 2011. Det kommer att överensstämma med Europeiska rådets begäran enligt dess slutsatser av den 1 och 2 mars 2012 att utvärderingsmekanismen bör omfatta hur de institutioner som deltar i tillämpningen av Schengenregelverket fungerar.

- (17) Frontex bör bistå vid genomförandet av utvärderingsmekanismen, särskilt genom riskanalyser i frågor som rör de yttre gränserna. Utvärderingsmekanismen bör också kunna förlita sig på stöd från Frontex expertis i samband med de besök på platsen som utförs vid de yttre gränserna på ad hoc-basis.
- (18) Andra unionsorgan, byråer och enheter, som exempelvis europeiska polisbyrån (Europol) inrättad genom rådets beslut 2009/371/RIF⁽¹⁾ och Eurojust, inrättad genom rådets beslut 2002/187/RIF⁽²⁾, bör i förekommande fall stödja mekanismens genomförande på områden som omfattas av deras uppdrag. Mekanismen bör också, i förekommande fall, kunna förlita sig på expertis från unionsorgan, byråer och enheter i samband med att de bistår vid besök på plats när det gäller områden av Schengenregelverket som omfattas av deras uppdrag. Detta bör till exempel vara fallet med Europeiska data-tillsynsmannen vad gäller utvärderingar avseende uppgiftsskydd, i vilket fall även nationella dataskyddsmyndigheter får inbegripas i arbetet.
- (19) Medlemsstaterna och kommissionen bör säkerställa att de experter som ställs till förfogande för besöken på platsen har den erfarenhet och har genomgått den särskilda utbildning som krävs för det ändamålet, inbegripet med avseende på grundläggande rättigheter. Lämplig utbildning bör anordnas av berörda unionsorgan, byråer eller enheter, så som Frontex, och medlemsstaterna bör inom ramen för unionens befintliga finansiella instrument eller en vidareutveckling av dessa erbjuda ekonomiskt stöd för att anordna utbildning som är särskilt inriktad på utvärdering av Schengenregelverket.
- (20) Med tanke på den särskilda uppgift som Europaparlamentet och de nationella parlamenten ges inom ramen för artikel 70 sista meningen i EUF-fördraget, vilken också framhålls i artikel 12 c i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) i fråga om de nationella parlamenten, är det nödvändigt att föreskriva att rådet och kommissionen lämnar fullständig information till Europaparlamentet och de nationella parlamenten om innehållet i och resultatet av utvärderingen. Dessutom, om kommissionen skulle lägga fram ett förslag om ändring

av denna förordning skulle rådet i enlighet med artikel 19.7 h i sin arbetsordning samråda med Europaparlamentet för att i möjligaste mån kunna beakta dess åsikt före antagandet av en slutgiltig text.

- (21) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark. Eftersom denna förordning är en utveckling av Schengenregelverket ska Danmark i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter det att rådet har beslutat om denna förordning, besluta huruvida man ska genomföra den i sin nationella lagstiftning.
- (22) Förenade kungariket deltar i denna förordning i enlighet med artikel 5.1 i protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och i enlighet med artikel 8.2 i rådets beslut 2000/365/EG av den 29 maj 2000 om en begäran från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket⁽³⁾.
- (23) Irland deltar i denna förordning i enlighet med artikel 5.1 i protokoll nr 19 om Schengenregelverket, införlivat inom Europeiska unionens ramar, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och i enlighet med artikel 6.2 i rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket⁽⁴⁾.
- (24) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽⁵⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 i rådets beslut 1999/437/EG⁽⁶⁾ om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtalet.
- (25) När det gäller Schweiz utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽⁷⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som omfattas av artikel 1 i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Rådets beslut 2009/371/RIF av den 6 april 2009 om inrättande av Europeiska polisbyrån (Europol) (EUT L 121, 15.5.2009, s. 37).

⁽²⁾ Rådets beslut 2002/187/RIF av den 28 februari 2002 om inrättande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet (EGT L 63, 6.3.2002, s. 1).

⁽³⁾ EGT L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽⁴⁾ EGT L 64, 7.3.2002, s. 20.

⁽⁵⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽⁶⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽⁷⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽⁸⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 1.

- (26) När det gäller Liechtenstein utgör denna förordning, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽¹⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU ⁽²⁾.
- (27) Eftersom Cyperns utvärdering redan kommer att ha påbörjats enligt beslutet av den 16 september 1998 när denna förordning träder i kraft, kommer denna förordning inte att tillämpas på Cypern förrän den 1 januari 2016.
- (28) Mot bakgrund av att kontrollen i enlighet med tillämpliga Schengenutvärderingsförfaranden för Bulgarien och Rumänien redan har slutförts enligt artikel 4.2 i 2005 års anslutningsakt, kommer kontrollen enligt artikel 1.1 b i denna förordning inte att genomföras för dessa medlemsstater.
- (29) Experter från Cypern, Bulgarien, Rumänien och Kroatien bör dock delta i utvärderingen av alla delarna av Schengenregelverket.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Genom denna förordning inrättas en utvärderings- och övervakningsmekanism med följande syften:
- a) Att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket i de medlemsstater där det tillämpas fullt ut samt i de medlemsstater där det tillämpas delvis, i enlighet med relevanta protokoll till EU-fördraget och EUF-fördraget.
- b) Att kontrollera att de nödvändiga förutsättningarna för tillämpningen av samtliga berörda delar i Schengenregelverket uppfylls av dessa medlemsstater, med avseende på vilka rådet inte fattat något beslut om att bestämmelserna i Schengenregelverket ska tillämpas helt eller delvis, med undantag för de medlemsstater vars utvärdering redan kommer att ha slutförts vid tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning.
2. Den kontroll som avses i punkt 1 b i denna artikel ska inte inverka på andra stycket i artikel 23 som avser medlemsstater i vilka utvärderingsförfarandena redan har påbörjats den 26 november 2013.

⁽¹⁾ EUT L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽²⁾ EUT L 160, 18.6.2011, s. 19.

3. Experter från de medlemsstater som, i enlighet med relevant anslutningsakt, ännu inte fullt ut tillämpar Schengenregelverket bör dock delta i utvärderingen av alla delar av Schengenregelverket.

Artikel 2

Definition

I denna förordning avses med *Schengenregelverket* de bestämmelser som införlivats med unionens ramar i enlighet med protokoll nr 19, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, samt de akter som bygger på dem eller på annat sätt står i samband med dem.

Artikel 3

Skyldigheter

1. Medlemsstaterna och kommissionen ska gemensamt ansvara för genomförandet av utvärderings- och övervakningsmekanismen i enlighet med vad som föreskrivs i denna förordning, med stöd från de unionsorgan och byråer som deltar i genomförandet av Schengenregelverket.
2. Kommissionen ska ha en övergripande samordnande roll vad gäller upprättandet av årliga och fleråriga utvärderingsprogram, utformning av frågeformulär och planering och genomförande av besök samt utarbetande av utvärderingsrapporter och rekommendationer. Den ska också se till att utvärderingsrapporterna och rekommendationerna följs upp och övervakas i enlighet med artikel 16.
3. Medlemsstaterna ska samarbeta med kommissionen fullt ut i samtliga skeden av utvärderingarna för att kunna genomföra de uppgifter som de anförtros enligt denna förordning.

Artikel 4

Utvärderingar

1. Utvärderingarna får täcka samtliga aspekter av Schengenregelverket, inbegripet huruvida medlemsstaterna effektivt och ändamålsenligt tillämpar kompletterande åtgärder för yttre gränser, viseringspolitik, Schengens informationssystem, uppgiftsskydd, polissamarbete, samarbete i straffrättsliga frågor, liksom avsaknaden av gränskontroller vid de inre gränserna. I enlighet med vad som anförs i denna punkt bör man vid alla utvärderingar ta hänsyn till hur de myndigheter som har att tillämpa relevanta delar av Schengenregelverket fungerar.
2. Utvärderingarna får bestå av frågeformulär och besök på platsen som får vara både förhandsanmälda och oanmälda. Förhandsanmälda besök på platsen ska föregås av ett frågeformulär. Vid utvärderingen av en viss medlemsstat eller visst område kan besök på platsen och frågeformulär, i förekommande fall, användas var för sig eller i kombination.
3. Både frågeformulär och besök på platsen kan kompletteras med presentationer av den utvärderade medlemsstaten på det område som respektive utvärdering gäller.

Artikel 5

Flerårigt utvärderingsprogram

1. Kommissionen ska anta ett flerårigt utvärderingsprogram för en period på fem år, senast sex månader före början av påföljande femårsperiod. Den genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 21.2. Kommissionen ska översända det fleråriga utvärderingsprogrammet till Europaparlamentet och rådet.

2. Varje medlemsstat ska utvärderas under varje femårsperiod som omfattas av det fleråriga utvärderingsprogrammet. Det fleråriga utvärderingsprogrammet ska innehålla en förteckning över de medlemsstater som ska utvärderas varje år. Beslut om i vilken ordning medlemsstaterna ska utvärderas ska beakta den tid som har förflutit sedan den senaste utvärderingen av respektive medlemsstat samt behovet av balans mellan de olika delarna inom Schengenregelverket som behöver utvärderas.

3. Om så krävs får det fleråriga utvärderingsprogrammet justeras enligt förfarandet i punkt 1.

4. Det fleråriga utvärderingsprogrammet får innehålla en hänvisning till tematiska utvärderingar enligt vad som avses i artikel 6.1 b.

5. Det första fleråriga utvärderingsprogrammet ska upprättas senast den 27 maj 2014. Startdatumet för det programmet ska vara den 27 november 2014 och slutdatumet ska vara den 31 december 2019.

Artikel 6

Årligt utvärderingsprogram

1. Kommissionen ska upprätta ett årligt utvärderingsprogram senast den 31 oktober det år som föregår det som omfattas av programmet, och därvid särskilt beakta de riskanalyser som Frontex tillhandahåller i enlighet med artikel 7 och, i förekommande fall, den information som tillhandahållits av Europol och andra unionsorgan eller byråer, särskilt enligt artikel 8.

I det årliga utvärderingsprogrammet ska förslag lämnas på utvärderingen av

a) hur en enskild medlemsstat tillämpat Schengenregelverket eller delar av det, såsom tidigare har preciserats i det fleråriga utvärderingsprogrammet, och

b) i förekommande fall, hur särskilda delar av Schengenregelverket tillämpats i flera medlemsstater (t.ex. tematiska utvärderingar).

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter upprätta det årliga utvärderingsprogrammets första avsnitt, inbegripet en preliminär tidsplan för besök på plats. Det avsnittet ska förteckna de medlemsstater som ska utvärderas under det påföljande året i enlighet med det fleråriga utvärderingsprogrammet, de områden som ska utvärderas och besök på platsen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 21.2. Kommissionen ska översända det fleråriga utvärderingsprogrammet till Europaparlamentet och rådet.

3. Kommissionen ska utforma och anta det årliga utvärderingsprogrammets andra avsnitt. Det avsnittet ska innehålla en förteckning över de oanmälda besök på platsen som ska göras under det påföljande året. Det ska betraktas som konfidentiellt och dess innehåll får således inte lämnas ut.

4. Om det krävs får det årliga utvärderingsprogrammet justeras enligt punkterna 2 och 3.

5. Det första årliga utvärderingsprogrammet ska upprättas senast den 27 maj 2014. Startdatumet för det programmet ska vara den 27 november 2014 och slutdatumet ska vara 31 december 2014.

Artikel 7

Frontex riskanalyser

1. Frontex ska senast den 31 augusti varje år till kommissionen och till medlemsstaterna överlämna en riskanalys i enlighet med sitt uppdrag. En sådan riskanalys ska beakta bland annat den olagliga invandringen och viktiga ändringar i den operativa miljön vid de yttre gränserna samt innehålla rekommendationer om de prioriterade utvärderingarna under påföljande år. I rekommendationerna ska det anges vilka enskilda avsnitt av den yttre gränsen och vilka enskilda gränsövergångar som bör utvärderas under det påföljande året, inom ramen för det fleråriga utvärderingsprogrammet. Kommissionen ska utan dröjsmål översända den riskanalysen till Europaparlamentet och rådet.

2. Frontex ska senast den 31 augusti varje år överlämna en separat riskanalys som skiljer sig från den som avses i punkt 1 till kommissionen, som ska innehålla rekommenderade prioriteringar för de utvärderingar som ska genomföras i form av oanmälda besök på platsen under det påföljande året, oavsett ordningsföljden på medlemsstater som ska utvärderas varje år, som upprättats i det fleråriga utvärderingsprogrammet i enlighet med artikel 5.2. Dessa rekommendationer får gälla vilken region och vilket specifikt område som helst, och ska innehålla en förteckning över minst tio avsnitt av den yttre gränsen och minst tio enskilda gränsövergångar. Kommissionen får vid vilken tidpunkt som helst begära att Frontex ska göra en riskanalys och rekommendera vilka utvärderingar som ska genomföras i form av oanmälda besök på platsen.

3. Riskanalysen som avses i punkt 1 och 2, som tillhandahålls av Frontex ska överlämnas för första gången till kommissionen senast den 27 februari 2014.

Artikel 8

Riskanalyser från andra unionsorgan, byråer och enheter än Frontex

Kommissionen ska när så är lämpligt begära riskanalyser, bland annat om korruption och organiserad brottslighet, i den mån dessa kan undergräva medlemsstaternas tillämpande av Schengenregelverket, från andra unionsorgan, byråer eller enheter än Frontex som deltar i genomförandet av Schengenregelverket. Sådana analyser skulle kunna användas vid utarbetandet av det årliga utvärderingsprogrammet.

Artikel 9

Frågeformulär

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter skapa och uppdatera ett standardiserat frågeformulär i nära samarbete med medlemsstaterna. Frontex och Europol får konsulteras om utkastet till det standardiserade frågeformuläret. Det standardiserade frågeformuläret ska behandla den berörda lagstiftningen, gemensamt överenskomna rekommendationer och bästa praxis, i synnerhet med avseende på innehållet i Schengenkatalogerna och de organisatoriska och tekniska resurser som är tillgängliga för genomförandet av Schengenregelverket samt statistik för det område som berörs av utvärderingen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 21.2.

2. Senast den 1 juli varje år ska kommissionen skicka det standardiserade frågeformuläret till de medlemsstater som ska utvärderas påföljande år. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen sina svar på frågeformuläret inom åtta veckor från det att formuläret har skickats ut. Kommissionen ska göra svaren tillgängliga för de övriga medlemsstaterna och underrätta Europaparlamentet om svaren. Kommissionen ska också, från fall till fall och i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna om förbindelserna mellan Europaparlamentet och kommissionen, underrätta Europaparlamentet om innehållet i ett visst angivet svar om Europaparlamentet begär detta, särskilt med anledning av ärendets allvar.

Artikel 10

Expertgrupper med ansvar för besök på platsen

1. En expertgrupp med ansvar för besök på platsen (nedan kallad *expertgruppen*) ska bestå av experter som utses av medlemsstaterna samt företrädare för kommissionen.

2. Kommissionen ska uppmana medlemsstaterna att utse experter som är tillgängliga för besöken på platsen och ange deras expertis.

Vid förhandsanmälda besök på platsen ska kommissionen uppmana medlemsstaterna att utse experter senast tre månader innan besöket på platsen ska inledas. Medlemsstaterna ska utse experter inom två veckor från det att den uppmaningen tagits emot.

Vid oanmälda besök på platsen ska kommissionen uppmana medlemsstaterna att utse experter senast två veckor innan besöket på platsen ska inledas. Medlemsstaterna ska utse experter inom 72 timmar från det att den uppmaningen tagits emot.

3. Högst två representanter från kommissionen får delta i ett besök på platsen. Det högsta antalet experter från medlemsstaterna som får delta i ett förhandsanmält besök på platsen är åtta; högst sex får delta i ett oanmält besök på platsen.

Om experterna som utsetts av medlemsstaterna överskrider de relevanta maximiantal som anges i första stycket ska kommissionen, efter samråd med de berörda medlemsstaterna, utse medlemmarna i expertgruppen på grundval av en geografiska balans och experternas kompetensområden.

4. En expert som utses av en medlemsstat får inte delta i utvärderingsuppdrag som innefattar besök på platsen i den medlemsstat där han eller hon är verksam.

5. Kommissionen får uppmana Frontex, Europol eller andra unionsorgan, byråer eller enheter som deltar i genomförandet av Schengenregelverket att utse en egen företrädare att delta som observatör vid ett besök på platsen som avser ett område som omfattas av deras uppdrag.

6. De ledande experterna i expertgruppen ska vara en företrädare för kommissionen och en expert från en medlemsstat, vilka ska utses gemensamt av medlemmarna i den gruppen så fort som möjligt efter det att gruppen inrättats. De ledande experterna ska utses i god tid innan det detaljerade program som avses i artikel 13.2 har upprättats.

Artikel 11

Expertgrupper som ansvarar för utvärderingar på grundval av ett frågeformulär

1. Om ett frågeformulär används på ett oberoende sätt, det vill säga utan att det följs upp av ett sådant besök på platsen som avses i artikel 4.2, ska gruppen som ansvarar för utvärderingen av svaren i frågeformuläret (nedan kallad *frågeformulärgruppen*) bestå av experter från medlemsstaterna och av företrädare för kommissionen.

2. När kommissionen skickar frågeformuläret till den medlemsstat som ska bli föremål för utvärdering ska den uppmana medlemsstaterna att utse experter som är tillgängliga att delta i utvärderingen och ange deras fackområden. Medlemsstaterna ska utse experter inom två veckor från det att den uppmaningen tagits emot. Experter ska utses i enlighet med artikel 10.3 och 10.4.

Artikel 12

Experter

De experter som deltar i utvärderingarna ska ha lämpliga kvalifikationer för ändamålet, inklusive gedigna teoretiska kunskaper och praktiska erfarenheter inom de områden som omfattas av utvärderingsmekanismen samt goda kunskaper om principer, förfaranden och tekniker för utvärdering; de ska också kunna kommunicera effektivt på ett gemensamt språk. I detta syfte ska medlemsstaterna och kommissionen, i samarbete med relevanta unionsorgan, byråer eller enheter se till att experterna genomgår lämplig utbildning, inbegripet om respekten för grundläggande rättigheter.

Artikel 13

Genomförandet av ett besök på platsen

1. Expertgrupperna ska vidta alla förberedelser som behövs för att se till att besök på platsen blir effektiva, leder till korrekta resultat och genomförs på ett konsekvent sätt.

2. Det detaljerade programmet för förhandsanmälda besök på platsen ska fastställas av kommissionen i nära samarbete med de ledande experterna och den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna ska underrättas om det programmet. Det detaljerade programmet för oanmälda besök på platsen ska fastställas av kommissionen.

Den berörda medlemsstaten ska höras och meddelas tidsplanen och det detaljerade programmet

- a) minst sex veckor före ett förhandsanmält besök,
- b) minst 24 timmar före ett oanmält besök.

Berörd[a] medlemsstat[er] ska inte meddelas i förväg om oanmälda besök vid de inre gränserna. Allmänna riktlinjer om de praktiska arrangemangen för sådana besök ska fastställas av kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna.

3. Medlemmarna i expertgruppen ska bära identitetshandlingar som ger dem befogenhet att genomföra besök på platsen i enlighet med denna förordning.

4. Medlemsstaten som utvärderas ska se till att expertgruppen kan fullgöra sitt uppdrag att granska den verksamhet som

är föremål för utvärderingen. Den ska särskilt se till att expertgruppen kan vända sig direkt till rätt personer och har tillgång till alla områden, lokaler och handlingar som behövs för utvärderingen.

5. Medlemsstaten som utvärderas ska på alla sätt som ligger inom dess rättsliga befogenheter bidra till genomförandet av expertgruppens uppgift.

6. Inför oanmälda besök på platsen ska kommissionen i förväg tillhandahålla namnen på medlemmarna i expertgruppen till medlemsstaten som ska utvärderas. Den medlemsstaten ska utse en kontaktpunkt för de praktiska arrangemangen kring besöket på platsen.

7. Kommissionen och medlemsstaterna ska i praktiskt hänseende ansvara för resor till och från den eller de medlemsstater som ska utvärderas för sina respektive experter i expertgruppen. Kostnaderna för resor och logi för de experter som deltagit i besöken på platsen ska ersättas av kommissionen.

Den eller de medlemsstater som ska utvärderas ska i praktiskt hänseende ansvara för nödvändig logi och nödvändig transport på platsen. Vid oanmälda besök på platsen ska kommissionen underlätta anordnandet av logi för experterna.

Artikel 14

Utvärderingsrapporter

1. Efter varje utvärdering ska en utvärderingsrapport sammanställas. Utvärderingsrapporten ska på lämpligt sätt baseras på resultaten av besöket på platsen och svaren på frågeformuläret. Vid besök på platsen ska utvärderingsrapporten sammanställas av expertgruppen medan besöket genomförs.

Medlemsstaternas experter och kommissionens företrädare ska ha det övergripande ansvaret för sammanställandet av utvärderingsrapporten, samt för dess integritet och kvalitet. Vid oenighet ska expertgruppen eller frågeformulärgruppen på lämpligt sätt sträva efter att nå en kompromiss.

2. Utvärderingsrapporten ska innehålla en analys av kvalitativa, kvantitativa, operativa, administrativa och organisatoriska aspekter, beroende på vad som är lämpligt, och eventuella brister som konstaterats under utvärderingen ska anges.

3. Varje resultat i utvärderingsrapporten ska ges en bedömning enligt följande:

- a) Full efterlevnad.
- b) Efterlevnad, men förbättringar är nödvändiga.
- c) Otillräcklig efterlevnad.

4. Kommissionen ska delge den utvärderade medlemsstaten utkastet till utvärderingsrapport inom sex veckor efter besöket på platsen eller efter mottagandet av svaret på frågeformuläret, beroende på vad som är tillämpligt. Den utvärderade medlemsstaten ska lämna sina synpunkter på utkastet till utvärderingsrapport inom två veckor efter det att den mottagit den. Om den utvärderade medlemsstaten begär det ska ett möte hållas för att diskutera utkastet. Den utvärderade medlemsstatens synpunkter får avspeglas i utkastet till utvärderingsrapport.

5. Utkastet till utvärderingsrapport och kommentarerna från den utvärderade medlemsstaten ska av kommissionen föreläggas de övriga medlemsstaterna som ska uppmanas att lämna synpunkter på svaret till frågeformuläret, utkastet till utvärderingsrapport och synpunkterna från den utvärderade medlemsstaten.

På denna grundval ska kommissionen, vid behov efter att ha gjort relevanta ändringar i utkastet till utvärderingsrapport genom en genomförandeakt anta utvärderingsrapporten. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 21.2. Kommissionen ska översända utvärderingsrapporten till Europaparlamentet.

Artikel 15

Rekommendationer

1. Vid utarbetandet av utvärderingsrapporten ska medlemsstaternas experter och kommissionens företrädare, mot bakgrund av resultaten och bedömningarna i utvärderingsrapporten, utarbeta rekommendationer till åtgärder för att avhjälpa eventuella brister som konstaterats under utvärderingen och ge en uppgift om prioriteringarna vid genomförande av dessa samt i tillämpliga fall exempel på god praxis.

2. Kommissionen ska lämna in ett förslag till rådet om antagande av de rekommendationer som avses i punkt 1.

3. Rådet ska anta rekommendationerna som avses i punkt 1 och översända dem till Europaparlamentet och de nationella parlamenten.

Artikel 16

Uppföljning och övervakning

1. Inom tre månader från antagande av de rekommendationer som avses i artikel 15 ska den utvärderade medlemsstaten för kommissionen och rådet lägga fram en handlingsplan för hur eventuella brister som har konstaterats i utvärderingsrapporten ska avhjälpas. Om det i rekommendationerna konstateras att den utvärderade medlemsstaten allvarligt underlåter att fullgöra sina skyldigheter ska den medlemsstaten lägga fram sin handlingsplan inom en månad från antagandet av dessa

rekommendationer. Kommissionen ska översända en sådan handlingsplan till Europaparlamentet.

2. Kommissionen ska inom en månad från det att handlingsplanen har mottagits från den utvärderade medlemsstaten, efter samråd med expertgruppen eller frågeformulärgruppen, för rådet redogöra för sin bedömning av handlingsplanen. De övriga medlemsstaterna ska uppmanas att lämna sina synpunkter på handlingsplanen.

3. Den utvärderade medlemsstaten ska rapportera till kommissionen om genomförandet av sin handlingsplan inom sex månader efter rekommendationernas antagande och ska därefter fortsätta att avlägga sådana rapporter var tredje månad fram till dess att handlingsplanen är helt genomförd.

4. Om det i rekommendationerna dras slutsatsen att den utvärderade medlemsstaten allvarligt underlåter att fullgöra sina skyldigheter, ska den medlemsstaten, trots den sexmånadersperiod som gäller för rapportering av genomförandet av en handlingsplan som avses i punkt 3, rapportera om genomförandet av sin handlingsplan inom tre månader från det att rekommendationerna har antagits.

5. Beroende på hur allvarliga de konstaterade bristerna är och vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa dem får kommissionen planera anmälda besök på platsen för att kontrollera att handlingsplanen genomförs. Kommissionen ska bjuda in minst fyra experter som deltagit i besöket på platsen att delta i återbesöket. Kommissionen får bjuda in observatörer att delta i återbesöket. Den utvärderade medlemsstaten ska underrättas om programmet minst en månad före återbesöket. Kommissionen har också möjlighet att planlägga oanmälda återbesök på platsen.

6. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om genomförandet av de handlingsplaner eller förbättringsåtgärder som avses i denna artikel.

7. Om ett besök på platsen avslöjar en allvarlig brist som bedöms utgöra ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen och inre säkerheten i området utan inre gränskontroller, ska kommissionen, på eget initiativ eller på begäran av Europaparlamentet eller en medlemsstat, underrätta Europaparlamentet och rådet om detta så snart som möjligt.

8. Om medlemsstaten fått bedömningen full efterlevnad, men rekommendationerna innehåller uppslag till möjliga ytterligare förbättringar i enlighet med artikel 14.3 b, ska den utvärderade medlemsstaten förse kommissionen med sin bedömning av möjligheten att genomföra sådana uppslag inom sex månader från rekommendationernas antagande.

*Artikel 17***Känsliga uppgifter**

Medlemmarna i expertgrupperna och i frågeformulärgrupperna ska betrakta alla uppgifter som de samlar in under utförandet av sitt uppdrag som konfidentiella. De utvärderingsrapporter som ställs samman efter besöken på platsen ska betraktas som handlingar med säkerhetsskyddsklassificeringen EU RESTRICTED/RESTREINT UE i enlighet med tillämpliga regler om säkerheten. Klassificeringen ska inte utesluta att information görs tillgänglig för Europaparlamentet. Översändningen och behandlingen av uppgifter och handlingar som översänts till Europaparlamentet i enlighet med denna förordning ska vara förenlig med de regler om översändning och hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som är tillämpliga mellan Europaparlamentet och kommissionen. Kommissionen ska, efter samråd med den berörda medlemsstaten, besluta vilken del av utvärderingsrapporten som kan offentliggöras.

*Artikel 18***Villkor för Förenade kungarikets och Irlands deltagande**

1. Förenade kungarikets och Irlands experter ska endast delta i utvärderingen av den del av Schengenregelverket som de medlemsstaterna har tillåtits att delta i.
2. De utvärderingar som beskrivs i artikel 4.1 ska endast omfatta Förenade kungarikets och Irlands faktiska och ändamålsenliga tillämpning av den del av Schengenregelverket som dessa medlemsstater har tillåtits att delta i.
3. Förenade kungariket och Irland ska endast delta i rådets antagande av rekommendationerna, i enlighet med vad som anges i artikel 15.3, med avseende på den del av Schengenregelverket som de medlemsstaterna har tillåtits att delta i.

*Artikel 19***Information till de nationella parlamenten**

Kommissionen ska underrätta de nationella parlamenten om utvärderingens innehåll och resultat.

*Artikel 20***Rapport till Europaparlamentet och rådet**

Kommissionen ska årligen lägga fram en omfattande rapport till Europaparlamentet och rådet om de utvärderingar som har genomförts enligt denna förordning. Den rapporten ska offentliggöras och ska innehålla uppgifter om de utvärderingar som har genomförts under det föregående året, om slutsatserna från varje utvärdering och en beskrivning av hur åtgärderna för att

avhjälpa brister har utvecklats. Kommissionen ska översända den rapporten till de nationella parlamenten.

*Artikel 21***Kommittéförfarande**

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas. Om kommittén inte avger något yttrande ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

*Artikel 22***Översyn**

Kommissionen ska se över hur denna förordning fungerar och till rådet överlämna en rapport inom sex månader från antagandet av samtliga rapporter om de utvärderingar som ingår i det första fleråriga utvärderingsprogrammet som avses i artikel 5.5. En sådan översyn ska omfatta allt som ingår i denna förordning, inbegripet frågan om hur förfarandena för antagande av akter enligt utvärderingsmekanismen fungerat. Kommissionen ska översända den rapporten till Europaparlamentet.

*Artikel 23***Övergångsbestämmelser och upphävande**

Utan att det påverkar tillämpningen av andra och tredje stycket i denna artikel ska beslutet av den 16 september 1998 upphöra att gälla med verkan från den 26 november 2013.

Del I i beslutet som avses i första stycket ska fortsätta att gälla fram till och med den 1 januari 2016 i fråga om utvärderingsförfaranden för medlemsstater som redan har påbörjats den 26 november 2013.

Del II i beslutet som avses i första stycket ska fortsätta att gälla till den 27 november 2014 i fråga om utvärderingsförfaranden för medlemsstater som redan har påbörjats den 26 november 2013.

*Artikel 24***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Luxemburg den 7 oktober 2013.

På rådets vägnar

J. BERNATONIS

Ordförande

Uttalande från Europaparlamentet, rådet och kommissionen

Europaparlamentet, rådet och kommissionen välkomnar antagandet av förordningen om ändring av kodexen om Schengen gränserna i syfte att införa gemensamma regler för tillfälligt återinförande av gränskontroller vid de inre gränserna vid exceptionella omständigheter och av förordningen om inrättandet av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket. De anser att dessa nya mekanismer på ett adekvat sätt tar upp uppmaningen i Europeiska rådets slutsatser av den 24 juni 2011 till att stärka samarbetet och främja det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna inom Schengenområdet och till ett effektivt och tillförlitligt kontroll- och utvärderingssystem för att garantera tillämpningen av gemensamma regler och förstärkningen, anpassningen och utvecklingen av de kriterier som grundar sig på EU:s regelverk, samtidigt som de erinrar om att Europas yttre gränser måste förvaltas effektivt och konsekvent på grundval av gemensamt ansvar, solidaritet och praktiskt samarbete.

De förklarar att denna ändring av kodexen om Schengen gränserna kommer att förstärka samordningen och samarbetet på unionsnivå genom att å ena sidan tillhandahålla kriterier för medlemsstaters återinförande av gränskontroller och å andra sidan tillhandahålla en EU-baserad mekanism för mycket kritiska situationer, där det sätt på vilket området utan inre gränskontroller fungerar.

De betonar att detta nya utvärderingssystem är en EU-baserad mekanism och att det kommer att täcka samtliga aspekter av Schengenregelverket och engagera experter från medlemsstaterna, kommissionen och berörda EU-byråer.

De utgår från att varje framtida förslag från kommissionen om ändring av detta utvärderingssystem skulle gå till samråd med Europaparlamentet, så att dess ståndpunkt i största möjliga utsträckning tas i övervägande före antagandet av en slutlig text.
